

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: March/April-2023
Civil Services (Optional) Paper-I

CSO1: Administration in Pre Independent India (New Pattern 2022)

Day and Date: Thursday, 11/05/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 During Akbar's time..... was working as the police chief of the state.
a) Faujdar b) Sarkar c) Subhedar d) Kotaval
- 2 The division of the empire for the convenience of Mughal rule was called .....?
a) Subha b) Shiphsalar c) Sarkar Prashasn d) None of These
- 3 Who was the head of Mughal Pargana Administration?
a) Shikedar b) Amin c) Shiphsalar d) None of These
- 4 What was the number of ministers in central administration in Delhi Sultanate?
a) 8 b) 6 c) 4 d) 10
- 5 What was called to Village Panchayat in Shivaji Maharaj Period?
a) Gram Sabha b) Got Sabha c) Panchayat d) None of These
- 6 Who was enacted the Sati Bandi act ?
a) Lord Minto b) Lord Bentinck c) Sir John Shor d) Lord Wellesly
- 7 Who was abolished the Dual System of administration in Bengal?
a) Wareen Hasting b) Cornwallis c) Lord Bentink d) Dalhousie
- 8 Who was known as a Father of Civil Service in India?
a) Lord Wellesly b) Lord Canning c) Sir John Shor d) Cornwallis
- 9 Who was established Public Works Department in 1854?
a) Minto b) Dalhousie c) Sir John Shor d) Cornwallis
- 10 Who was enacted English Education Act 1835 in India?
a) Cornwallis b) Lord Wellesly c) Lord Bentink d) None of These
- 11 Which law provided for the establishment of UPSC?
a) Pitts India Act b) Government of India Act 1935 c) Council Act of 1909 d) None of these
- 12 The purpose of the ..... law of was to provide for a federal system.
a) 1909 b) 1919 c) 1935 d) 1861
- 13 The British East India Company came to India for the first time with the purpose of .....
a) Politics b) Socialization c) Public welfare d) Trade

- 14 The Governor General's government was first nominated as
.....
- a) Legislative Council b) Executive Council c) Government of India d) None of these
- 15 Which law was enacted by amending the Queen's Manifesto of 1858?
a) Government of India Act of 1861 b) Pitts India Act c) Government of India Act 1935 d) Council Act of 1909

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Sultan period revenue system
- 2 Shik of Mughal period
- 3 Lord Warren Hastings Land Reforms
- 4 Act of 1892

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the Ashtapradhan Mandal of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
- 2 Explain the provisions of the Act of 1833.
- 3 Explain the division of powers between Centre and State as per the Act of 1935.
- 4 Discuss about the Administrative Reform Act of 1909.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the importance of Lord Warren Hastings administrative work.
- 2 Write information about the Indian Administrative Act of 1919.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 अकबर काळात ..... हा प्रांताचा पोलिसप्रमुख म्हणून कार्य करीत असे.
अ) फौजदार ब) सरकार क) सुभेदार ड) कोतवाल
- 2 मुघल कालीन राज्यकारभाराच्या सोईसाठी साम्राज्याचे जे विभाग केले होते त्यास ..... असे म्हटले जात होते?
अ) सुभा ब) सिपहसालार क) सरकार प्रशासन ड) यापैकी नाही
- 3 मुघलकालीन परगणा प्रशासनाचा प्रमुख कोण होता?
अ) शिकेदार ब) अमीन क) सिपहसालार ड) यापैकी नाही
- 4 दिल्लीच्या सुलतान शाहीत केंद्रीय प्रशासनातील मंत्र्यांची संख्या ----- होती.
अ) ८ ब) ६ क) ४ ड) १०
- 5 शिवकालीन गाव पंचायाल्ला काय म्हटले जात होते?
अ) ग्राम सभा ब) गोत सभा क) पंचायत ड) यापैकी नाही
- 6 सतीबंदी कायदा कोणी केला?
अ) लॉर्ड मिंटो ब) लॉर्ड बेंटिंग क) सर जॉन शोर ड) लॉर्ड वेलस्ली

- 7 बंगालमधील दुहेरी शासन व्यवस्था कोणी नष्ट केली ?
अ) वॉरेन हेस्टिंग ब) कॉर्नवालीस c) लॉर्ड बेंटिंग ड) डलहौसी
- 8 भारतातील नागरी सेवेचा जनक कोणाला म्हटले जाते?
अ) लॉर्ड वेलस्ली ब) लॉर्ड कानिंग ड) सर जॉन शोर उ) कॉर्नवालीस
- 9 सार्वजनिक कार्य विभाग १८५४ मध्ये कोणी सुरू केला?
अ) मिंटो ब) डलहौसी क) सर जॉन शोर ड) कॉर्नवालीस
- 10 इंग्रजी शिक्षण कायदा 1835 कोणी तयार केला?
अ) कॉर्नवालीस ब) लॉर्ड वेलस्ली क) लॉर्ड बेंटिंग ड) यापैकी नाही
- 11 यू.पी.एस.सी. स्थापनेची तरतूद कोणत्या कायद्याने करण्यात आली?
अ) पिट्स इंडिया कायदा ब) १९३५ चा भारत सरकार कायदा क) १९०९ चा कौन्सिलचा कायदा ड) यापैकी नाही
- 12 ..... च्या कायद्याचे उद्देश संघीय (फेडरल) व्यवस्थेची तरतूद करणे हे होते.
अ) १९०९ ब) १९१९ क) १९३५ ड) १८६१
- 13 ब्रिटीश ईस्ट इंडिया कंपनी भारतात पहिल्यांदा ..... उद्देशाने आली.
अ) राजकारण ब) समाजकारण क) लोककल्याण ड) व्यापार
- 14 गव्हर्नर जनरलच्या शासनाला प्रथम ..... असे नामाधिकरण झाले.
अ) लेजिस्लेटीव्ह कौन्सिल ब) एक्झिक्युटिव्ह कौन्सिल क) गव्हर्नमेंट ऑफ इंडिया ड) यापैकी नाही
- 15 १८५८ चा राणीचा जाहीरनाम्यात सुधारणा करून कोणता कायदा तयार केला?
अ) १८६१ चा भारत सरकार कायदा ब) पिट्स इंडिया कायदा क) १९३५ चा भारत सरकार कायदा ड) १९०९ चा कौन्सिलचा कायदा

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सुलतानकालीन महसूल व्यवस्था
- 2 मुघलकालीन शिक
- 3 लॉर्ड वॉरेन हेस्टिंग्ज यांच्या भूमीसुधारणा
- 4 १८९२ चा कायदा

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 छत्रपती शिवाजी महाराजांचे अष्टप्रधानमंडळ स्पष्ट करा.
- 2 १८३३ सालच्या कायद्यातील तरतुदी स्पष्ट करा.
- 3 १९३५ च्या कायद्यानुसार केंद्र आणि राज्य यामध्ये केलेली अधिकाराची विभागणी स्पष्ट करा.
- 4 १९०९ च्या प्रशासकीय सुधारणा कायद्याची चर्चा करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 लॉर्ड वॉरेनहेस्टिंग्जच्या वॉरेन हेस्टिंग्ज प्रशासकीय कार्याचे महत्त्व विशद करा.
- 2 १९१९ च्या भारत प्रशासकीय कायद्याची माहिती लिहा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: March/April-2023

Civil Services (Optional) Paper-I

CSO1: Administration in Pre Independent India (New Pattern 2022)

Day and Date: Thursday, 11/05/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

1 अकबर काळात ..... हा प्रांताचा पोलिसप्रमुख म्हणून कार्य करीत असे.

अ) फौजदार ब) सरकार क) सुभेदार ड) कोतवाल

Option 4

2 मुघल कालीन राज्यकारभाराच्या सोईसाठी साम्राज्याचे जे विभाग केले होते त्यास ..... असे म्हटले जात होते?

अ) सुभा ब) सिपहसालार क) सरकार प्रशासन ड) यापैकी नाही

Option 1

3 मुघलकालीन परगणा प्रशासनाचा प्रमुख कोण होता?

अ) शिकेदार ब) अमीन क) सिपहसालार ड) यापैकी नाही

Option 1

4 दिल्लीच्या सुलतान शाहीत केंद्रीय प्रशासनातील मंत्र्यांची संख्या ----- होती.

अ) ८ ब) ६ क) ४ ड) १०

Option 2

5 शिवकालीन गाव पंचायाला काय म्हटले जात होते?

अ) ग्राम सभा ब) गोत सभा क) पंचायत ड) यापैकी नाही

Option 2

6 सतीबंदी कायदा कोणी केला?

अ) लॉर्ड मिंटो ब) लॉर्ड बेंटिंग क) सर जॉन शोर ड) लॉर्ड वेलस्ली

Option 2

7 बंगालमधील दुहेरी शासन व्यवस्था कोणी नष्ट केली ?

अ) वार्रेन हेस्टिंग ब) कॉर्नवालीस क) लॉर्ड बेंटिंग ड) डलहौसी

Option 1

8 भारतातील नागरी सेवेचा जनक कोणाला म्हटले जाते?

अ) लॉर्ड वेलस्ली ब) लॉर्ड कानिंग ड) सर जॉन शोर क) कॉर्नवालीस

Option 4

9 सार्वजनिक कार्य विभाग १८५४ मध्ये कोणी सुरू केला?

अ) मिंटो ब) डलहौसी क) सर जॉन शोर ड) कॉर्नवालीस

Option 2

10 इंग्रजी शिक्षण कायदा 1835 कोणी तयार केला?

अ) कॉर्नवालीस ब) लॉर्ड वेलस्ली क) लॉर्ड बेंटिंग ड) यापैकी नाही

Option 3

11 यू.पी.एस.सी. स्थापनेची तरतूद कोणत्या कायद्याने करण्यात आली?

अ) पिट्स इंडिया कायदा ब) १९३५ चा भारत सरकार कायदा क) १९०९ चा कौन्सिलचा कायदा ड) यापैकी नाही

Option 2

12 ..... च्या कायद्याचे उद्देश संघीय (फेडरल) व्यवस्थेची तरतूद करणे हे होते.

अ) १९०९ ब) १९१९ क) १९३५ ड) १८६१

Option 3

13 ब्रिटीश ईस्ट इंडिया कंपनी भारतात पहिल्यांदा ..... उद्देशाने आली.

अ) राजकारण ब) समाजकारण क) लोककल्याण ड) व्यापार

Option 4

14 गव्हर्नर जनरलच्या शासनाला प्रथम ..... असे नामाधिकरण झाले.

अ) लेजिस्लेटीव्ह कौन्सिल ब) एक्झिक्युटिव्ह कौन्सिल क) गव्हर्नमेंट ऑफ इंडिया ड) यापैकी नाही

Option 3

15 १८५८ चा राणीचा जाहीरनाम्यात सुधारणा करून कोणता कायदा तयार केला?

अ) १८६१ चा भारत सरकार कायदा ब) पिट्स इंडिया कायदा क) १९३५ चा भारत सरकार कायदा ड) १९०९ चा कौन्सिलचा कायदा

Option 1

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 सुलतानकालीन महसूल व्यवस्था

Ans:

2 मुघलकालीन शिक

Ans:

3 लॉर्ड वॉरेन हेस्टींग्ज यांच्या भूमीसुधारणा

Ans:

4 १८९२ चा कायदा

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 छत्रपती शिवाजी महाराजांचे अष्टप्रधानमंडळ स्पष्ट करा.

Ans:

2 १८३३ सालच्या कायद्यातील तरतुदी स्पष्ट करा.

Ans:

3 १९३५ च्या कायदानुसार केंद्र आणि राज्य यामध्ये केलेली अधिकाराची विभागणी स्पष्ट करा.

Ans:

4 १९०९ च्या प्रशासकीय सुधारणा कायद्याची चर्चा करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 लॉर्ड वॉर्नहेस्टींग्जच्या वॉरेन हेस्टींग्ज प्रशासकीय कार्याचे महत्त्व विशद करा.

Ans:

2 १९१९ च्या भारत प्रशासकीय कायद्याची माहिती लिहा.

Ans:

*****